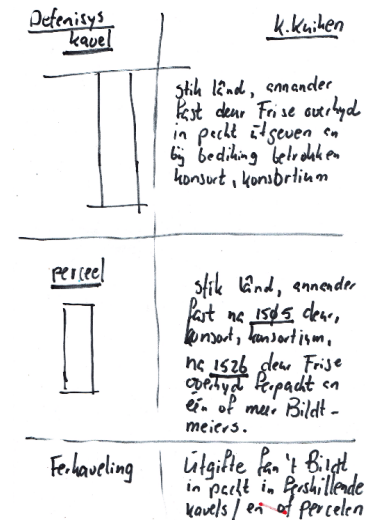
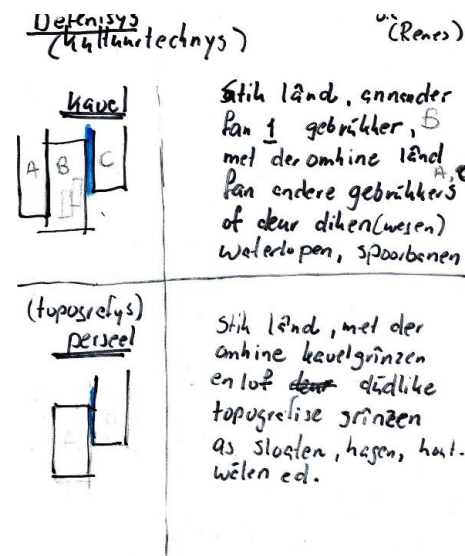

De ferkaveling fan 't Bildt fanôf 1505 lange ferzy 06-01-2019 forige ferzy: 06-11-2018

Inlaiding

In eerdere publikasys is al angeven, dat de monniken fan Mariëngaarde al in de 12e eeuw doende waren met de anleg fan seumerdiken over 't Billând in 't mondingsgebied fan de Middelsee. Sien de gemiddelde floedhoogte en de hoogte fan 't maaifeld kon dut plakfine. Lees ok: 't Bildt al fan 't jaar 1200 bedykt, SK 2013. De útstroom fan wat d'r nag fan de Middelsee over waar het deur de eeuwen hine syn bêding op ferskillende plakken deur 't Billând had. De Middelsee waar doe niet breed en diep meer. In dut artikel wort niet diep ingaan op de ontstaansgeskidenis fan 't Billând, dat komt later nag wel an de order.

Definisys kavel, perseel: (Nag: Plaatsy ferbetere,...)

Neffens Hans

2010, bls 85/86

Renes ("Op zoek naar de geschiedenis van het landschap"),

Neffens Kees Kuiken ("Het Bildt is geen eiland", 2013, bls 46-48

Ferkavelingstypen Billând.

800-1505 n Kr.

De form fan 't Bildt waar foor 'n groat part al fôor 1505 bepaald deur de netuur, de boeren en de monniken. In 't eerstan, tussen 800 en 1200, nag met 'n willekeurige blokferkaveling deur de boeren, in de 12e eeuw wat form angaat ok met bepaald deur de anlêg fan de definsive, deurgaande seumerdiken.

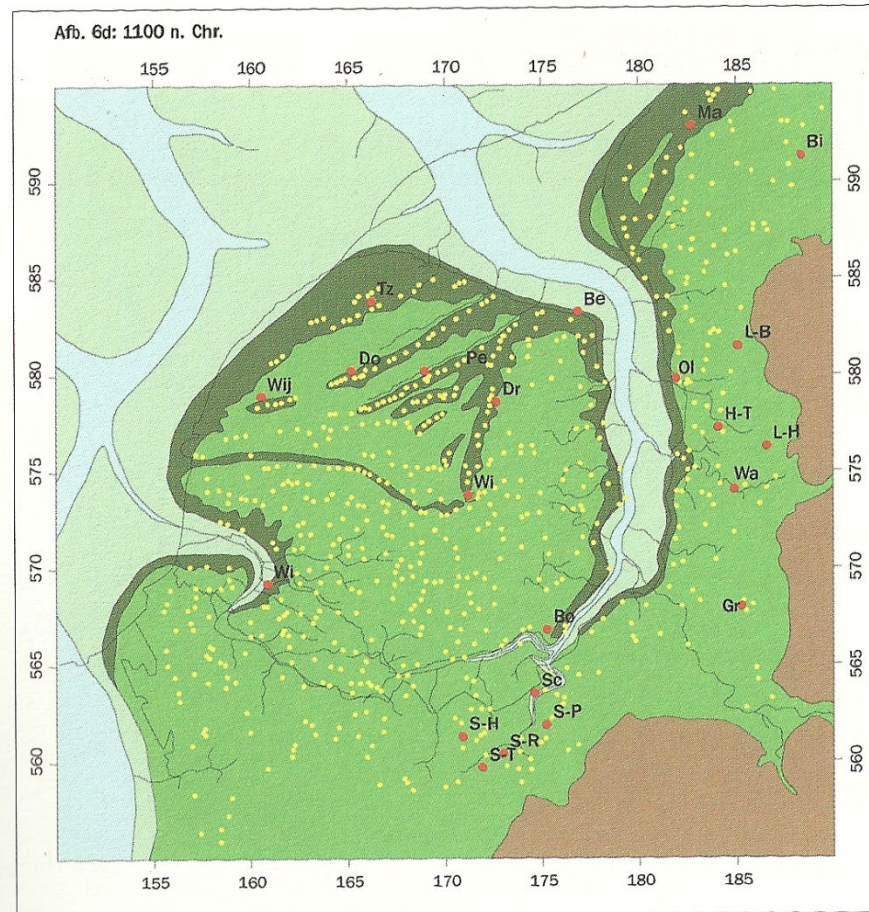
Blokverkaveling van het wadlandschap

Onregelmatige blokferkaveling 800 n Kr.

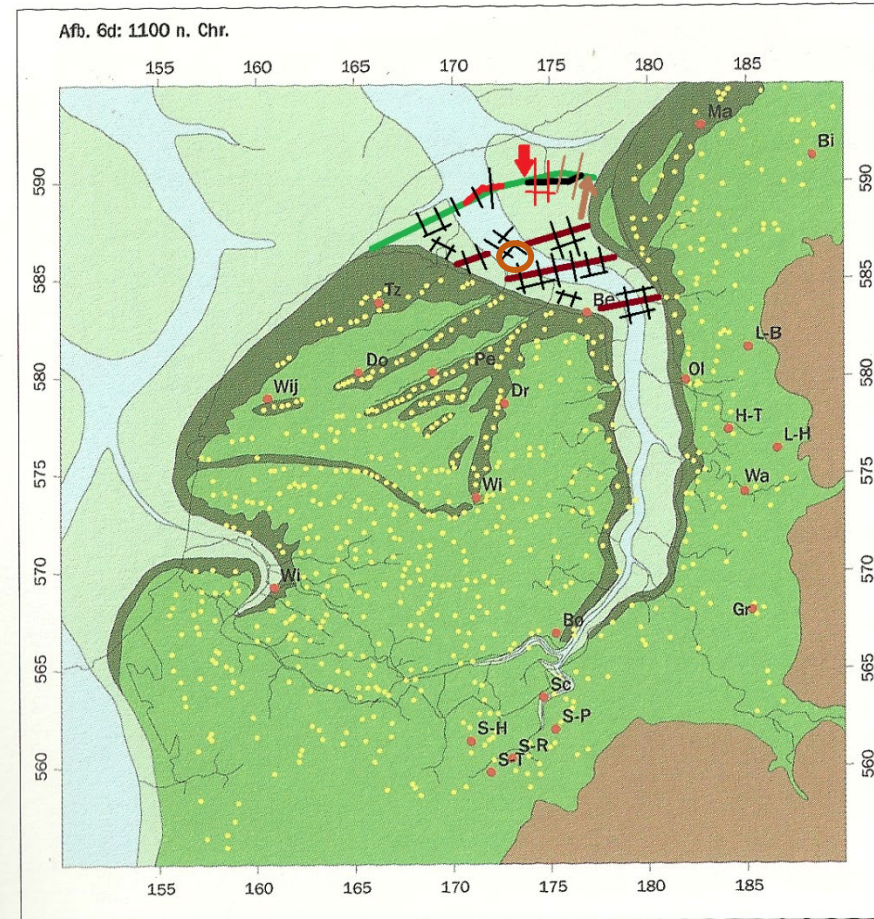
Onregelmatige blokferkaveling 800 n Kr

Deuze form ontstun deurdats se foor de begrînzing fan de perselen netuurlike skaidings soa as krekens, geulen of sompige lege gebieden brûkten.

De eerste gebieden op 't Bildt worden ok fan de omringende oeverwâlen ôf (tussen Holwert en Luwt en Tsjummarum – Beetgum) ontgonnen. De stikken lând fan de see wonnen foor graide -en hooilânden worden gemeenskaplik eksplateerd. (Fral bij de súdwestkant fan 't Bildt lâns, later de soanoemde "bureweiden"). 't Begrînzen fan kavels waar niet soa sinfol, omdat 't lând doe nag geregeld onder water kwam te staan. Nageraden (1505) kreeg je de overgang fan gemeenskaplik gebrûk naar indifiduele eksplatasy. In de 12e eeuw begonnen de monniken 't Billând bij de seekust lâns te ontginnen, ok met de anlêg fan deurgaande, soanoemde definsive seumerdiken.

Afbeelding 6d

Afbeelding 6d

'In de 12e eeuw begonnen de monniken 't Billând bij de seekust lâns te ontginnen, ok met de anlêg fan deurgaande, soanoemde definsive seumerdiken.'

Bildt al lang 'opgeslijkt' met mooglik Dievedyk en Middelweg as 'kadiken.' Hemmema kon him dus festige op 'buitendijks aangewonnen land.' Bron: Nasporingen betreffende Geschiedenis Voormalige Middelzee Brouwer, Eekhoff en Peyma, (bls 85-88)

Se begonnen fral na de stormramp fan 1287 (St.-Luciusfloed) fan de oeverwâlen ôf ok met 't anlêgen fan hogere offinsive seediken (Langstraat – 1300, as foorbeeld) Nageraden worde tidens en deur 't bediken fan 't lând de blokferkaveling rationeler en dus **regelmatisger** fan petroan.

De 4 seumerdiken Skredyk/Langstraat, Súdhoeksterdyk/Luinstraweg, Middelweg/Westerdyk, Monnickendijck (Ouwe-Dyk) (1200) en meer offinsive seediken soa as de Langstraat (om 1300 hine) sorgden foar 'n meer súvvereblokferkaveling op 't Bildt, haaks op dammen en diken. Foorbeelden hierfan binne 't monnikelând: Nij Monnikebildt, 245 morgen; 't Oud Monnikebildt, 116 morgen en de 450 morgen monnikeland, de lange, smâle, langrechte strook súd fan de Ouwe-Dyk tussen **d' Ouwe Rij** en Dykshoek. Lees ok: "Monnikelând op 't Bildt, SK 2013
Deuze drie groate lappen monnikelând bestonnen út groate perselen fan een gebrúkker/aigner bijnander en worden al eeuwenlang seumers as grâslând foar 't fee brúkt deur boeren en de Norbertijner monniken. Later, fral na 1505, fon d'r meer fersnippering fan de perselen plak deur meer aigen gebrúk, deurferpachting en hogere aisen foar 'n goed gemaak.

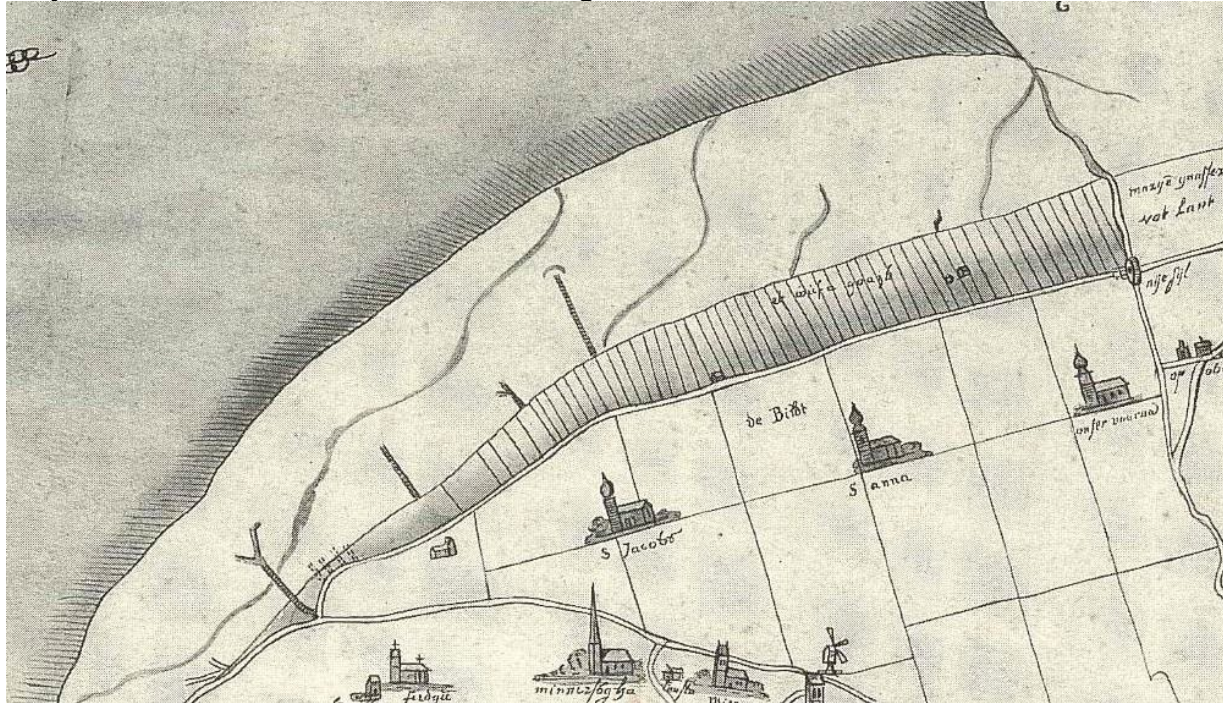
De perselen fan 't Oud Bildt worden an de oastkant (Oud Monnikebildt) haaks op de Monnickendijck ontgonnen:

In de Giftbrief (22 july 1498) fan Keizer Maximilliaan an Albrecht van Saksen wort 't Nij Bildt al "kleine Bild" noemd. – NAG:
of 't stikky Bildt besúdden de Sitkens Rijdt-toestand 1400 n Kr – Peter VosAl eerder is in de publikasy "'t Bildt fan 't jaar 1200 ôf bedykt – 1" angeven, dat groate brede perselen hierfan al eerder haaks op de Monnickendijck strekten.

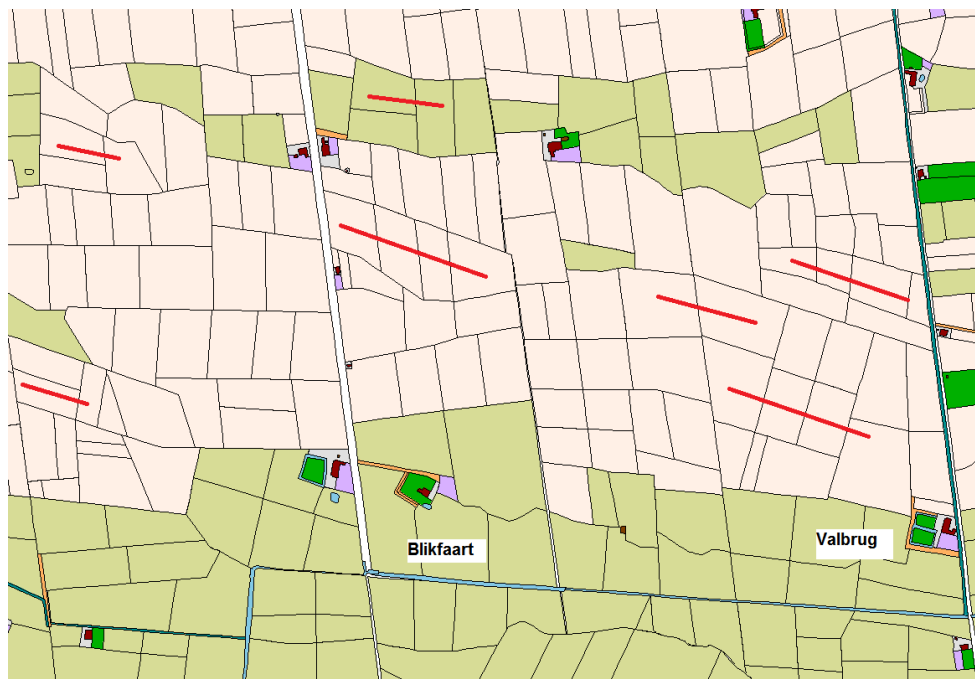
De kavels fan 't Nij Bildt die't haaks strekke op 'e Monnickendijck, later Ouwe-Dyk.

't Nij Bildt waar in 1505 ok al feerhine ontgonnen, sien ok de kaarten fan Jacob Heeresz. (1545)

Jacob Heeresz 1545

Op weer andere plakken sien je nag perselen die't hur oorspronklike form/oriëntasy nag nadrage, ontstaan út netuurlike prosessen. Dut binne befoorbeeld perselen die't nag oriïnteerd binne in de richting fan een fan de ouwe bêdings fan de Middelsee.

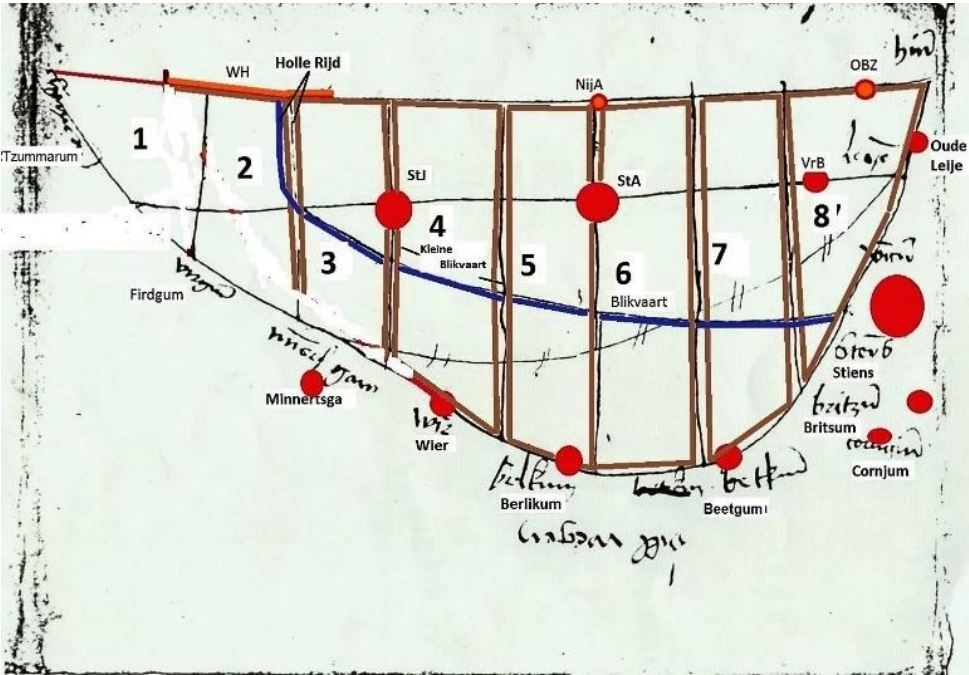
***HISGIS kadaster 1832. Oriëntasy perselen ok al eerder bepaald deur netuurlike prosessen
Hier in dut detai boven de Blikfaart deur de lêging fan de bêding in de Middelsee- 1400 n Kr.***

De 34 kavels fan de Bildtrekens 1527 in kaart brocht

Fan 1505 ôf

De al anwezige seumerdyk, de Monnikendijck, worde in 1505 deur de Hollanders onder laiding fan Thomas Beukelaar 'n de see definityf kerende dyk, nou de Ouwe-Dyk. 't Nou achter de seedyk lêgende Billand worde de Grietenij (gemeente) 't Bildt.

In de jaren 1505-1508 worde 't Bildt feerder inricht met 't graven fan faarten soa as de Súdhoeksterfaart, de Blikfaart - al eerder motte de monniken hier waterlossings, deurfaarten groeven hewwe-, 't Wiersylsterrak en de faart bij de Middelweg lâns. Ok worden de perselen nageraden bijnander foegd tot metnander 34 kavels, met bepaald deur de rijdiken noord-súd en opfaarten. 't Kaartsy met de Billwegen fan 1505, sketst deur Vitus von Draxdorf, het foor de anleg fan de rijdiken 'n groate rol speuld.

Kaartsy Vitus von Draxdorf, bewerkt deur Sytse Keizer

Oversicht fan grîns 't Bildt, waters en rijdiken
Ferdeling in acht brede stroken.

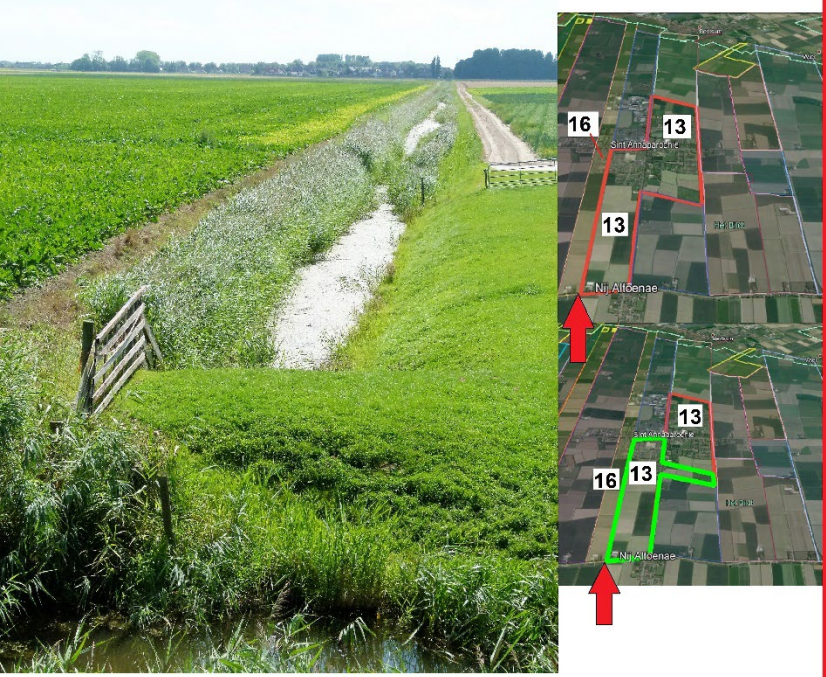
Op 22 febrewary 1505 sloaten de reginten út naam fan hertog George van Saksen 'n overeenkomst met Thomas Beukelaar en syn kompagnons, de broers Jacob, Floris en Dirk van Wijngaarden om 't billând met 'n (offinsive) seedyk in te polderen, (feerder) in kultuur te bringen en te ferpachten.

Dut kontrakt worde foor tien jaar angaan en worde later ferlingd met nag 's tien jaar bij de ferkoop fan Frysland en 't Bildt an Karel V (1515 ant 1526).

Fan 1527 ôf nam de rintmeester fan de Frise domeinen sels de ferpachting op 'm.

Doe is 't Oud-Bildt op de tekentafel neffens 'n **'rationele verkaveling' in 34 kavels** ferdeeld.

Hieronder sien jim twee fan deuze 34 kavels :**(sien feerderop foor andere kavels per kadastraal dorp)**

De 34 kavels fan de bildtrekens 1527 in kaart

St.-Anne

Kavels 16. Pieter Scaerts

13. Canseliers of mr. Baernt Bucho, plaatje rechtsboven.

Plaatje rechtsonder: met aanduiding (groen) van de 100 mg eigen land
"die mr. Baernt Bucho voor zijn leven geschonken was ovrl 1528."

Foto fan de Ouwe-Dyk ôf, links kavel 16, Pieter Scaerts, (**Nag: plaatsy ferbetere overs GE groater**)
rechts kavel 13, Canseliers of mr. Baernt Bucho.

Projekt ferkaveling fan 't Bildt neffens de Bildtrekens 1527.

Dut projekt loopt nag, maar d'r kin al wel wat over ferteld worre.

't Projekt wort útfoerd deur gemeenteargifaris Douwe Zwart, Joop Woudstra (stamboomondersoek boeren) en Sytse Keizer.

Doel is om met fral de folgende bronnen de ferkaveling fan de 34 'cavels', die't in 1527 faststonnen, in kaart te bringen. Met de opmeting in 1509 waren d'r nag 42 kavels. D'r binne derna 'n tal kavels bijnander foegd.

Bronnen oa.:

- Sannes: "De pachters van de Bildtlanden van 1527 tot 1575" en "Bildtrekeningen van Wilhelm van Viersen 1629-1630, 1632-1633"
 - Eerdere stúddys Sannes na de form/lokasy fan de kavels.
 - Kaart fan Jan Jansz Coster 1571, overzicht Allerheiligenfloed 1570
Hierop binne ok de plaatsen intekend en namen fan de boeren/pachters bij skreven.
 - De 52 boerenplaatsen aan een 500 jaar oude zeedijk. Douwe Zwart, 2005, weekliks in de Bildtse Post.
 - BildtGIS: "Plaatsen te plak" Sytse Keizer
Geografys Informasysysteem foor de history fan 't Bildt, opboud met Google Maps en Google Earth.
 - HISGIS Fryske Academy.
 - Stamboomondersoek boeren – Joop Woudstra
-
- Werkwize, in hoofdlinen
-
- 1. Per kavel wort bekeken wat de totale opperflakte fan de kavel waar in 1570.
 - 2. Nagaan wat 't ferloop is fan 't perseelbesit fan 'n bepaalde pachter binnen deselfde kavel.
tussen 1525-1575 en 1629-1633.
 - 3. Bepale welke Bildtpachters d'r in 1570 op 'n plaats in de kavel weunden en
 - 4. Fergelyk die met de naam op de kaart fan Jan Jansz Coster.
 - 5. Analize fan in welke kavels sij perselen hadden (en binne die werom te finen)
 - 6. Berekene 't totaal an opperflakte an fonnen perselen per kavel (HISGIS) en
 - 7. Fergelyk dat met 't totaal an opperflakte per kavel, noemd in de Bildtrekens.
 - 8. Fergelyk ok de totale opperflakte fan 'n dúdlik begrînsde strook met de opperflakte en pesisy fan de fia 2-6 fonnen perselen grônd.

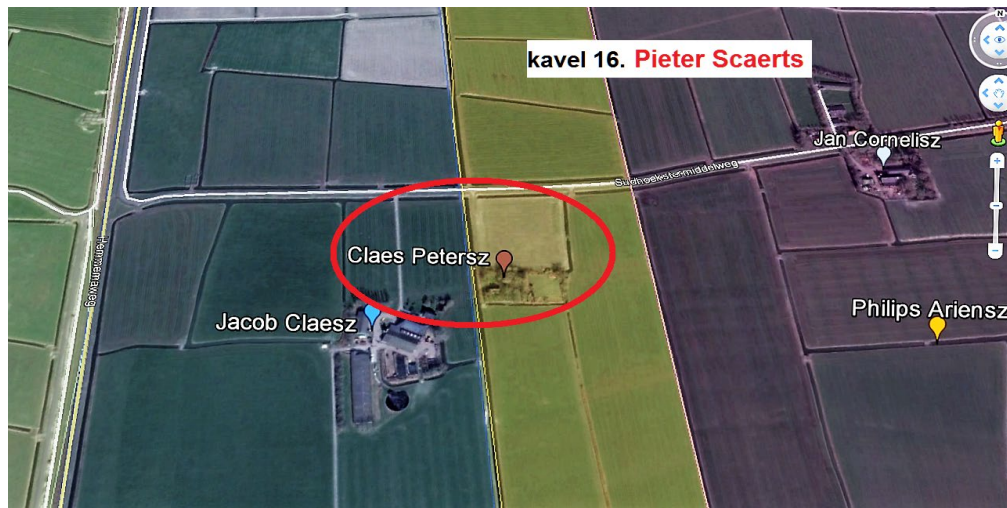
16 Pieter Scaerts cavel, groot 118 m. 36 r. (1527/28)
 124 m. 1942. 4 vt. 7 d. (1536/37); 1547/48 id; 1554/55 id. (Telkens slauter 99 m. 5532)
 1566/67 124 m 942. 4 vt. 7 d; 1574/75 id.

1527/28	Feyche Liewwer	27 m. 3232.	à 4 £ 2 st. 6 d	facit	113 £ 12 st.
1536/37	Wittie Feychers	27 m. 2742.	à 4 £ 5 st.	"	116 £ 13 st. 10 d
1547/48	Claes Jacobsz	27 m. 2742.	à 5 £ 5 st.	"	144 £ 3 st.
1554/55	Adriaen Cornelis Wittie	13 m. 4422.	à 6 £ 10 st.	"	89 £ 5 st. 10 d
	Willem Claes	13 m. 4422.	à 6 £ 10 st.	"	89 £ 5 st. 10 d
1566/67	Claes Petersz	13 m. 4422.	à 7 £ 5 st.	"	99 £ 11 st. 10 d
	Klopper Poorda	6 m.	à 8 £	"	48 £.
	Jettie Wyben	7 m. 4422.	à 7 £ 10 st.	"	50 £ - 7 1/2 d.
1574/75	Claes Petersz	13 m. 4422.	à 7 £	"	96 £ 3 st. 3 d
	Heijne Heijner	3 m. 5092.	à 7 £ 10 st.	"	20 £ 17 st. 4 d
	Syttie Cornelisdr.	9 m. 5322.	à 6 £ 10 st.	"	65 £ 6 st. 10 d

2. 'n Part fan de Bildtrekens 1527-1575 fan kavel 16. Pieter Scaerts kavel, groot 118 m. 36 roeden, met fan links na rechts: 't jaar fan ontfangst, naam fan de pachter, opperflakte perseel in de kavel, anslag per morgen, totale anslag n 1570 is Claes Petersz pachter, te sien op de kaart fan Jan jansz Coster 1571. (tussen 1566/1567 en 1574/1575)

3. 1570 Jan Jansz Coster, Pachter Claes Pietersz

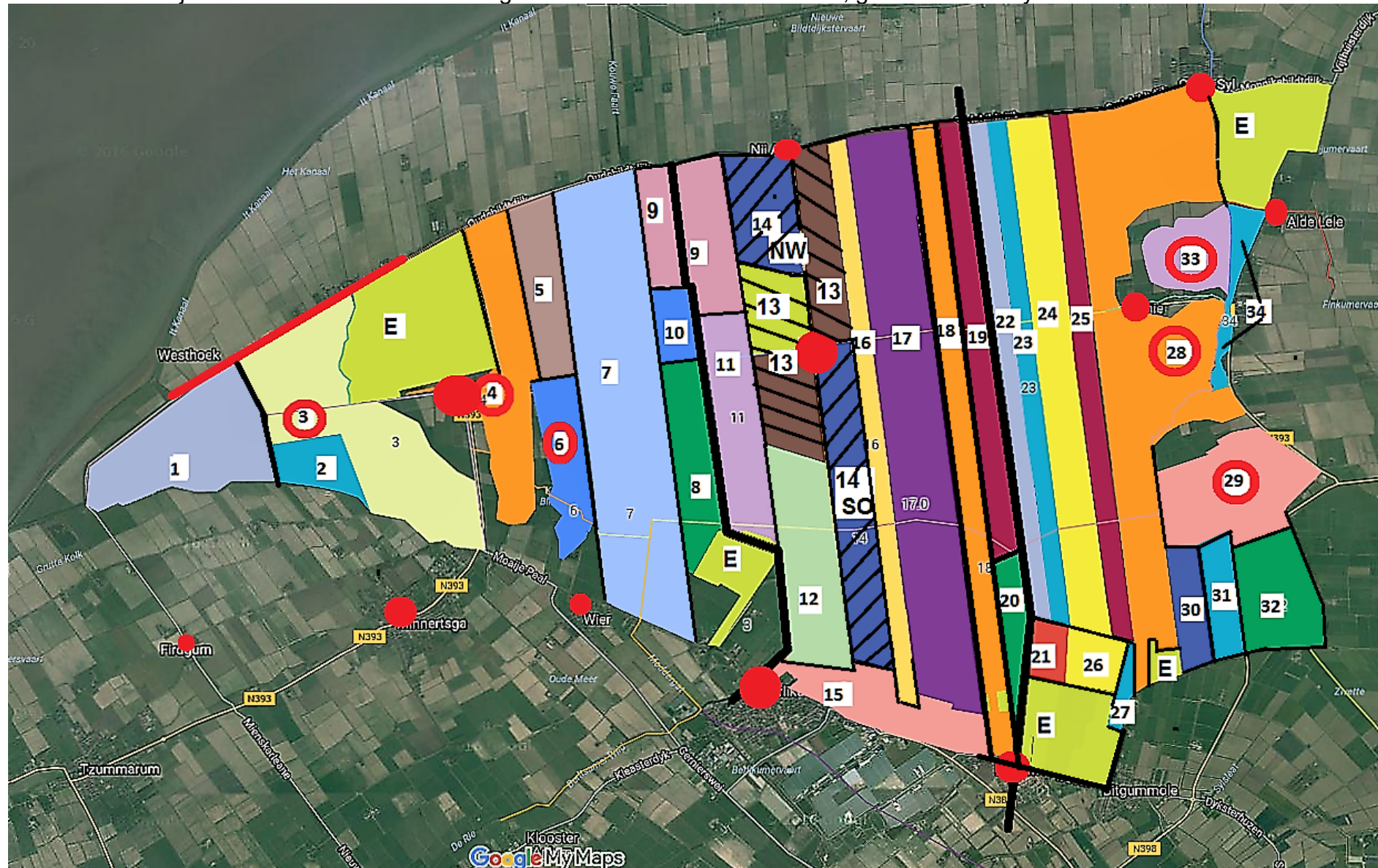

Google Earth 2016 Claes Pietersz in Kavel 16. Piter Scaerts
Hoek Súdhoekstermiddelweg/Hemmemaweg.

Sannes had de Pieter Scaerts kavel hier eerst lokaliseerd.

Hieronder sien jim 't tussen-risseltaat na 'n lange intinsive soektocht na de form, groatte en lokasy fan de 34 kavels in de Bildtrekens:

	St.- Jabik	St.-Anne	Froubuurt
1	Sijmon Claesz	11	21 Mathijs Becks
2	Claes Becks	12	22 Jan van Barendrecht
3	Dirk van Wijngaardens	13	23 De Schout van Delft
4	Floris van Wijngaardens	14	24 Philips van der Does
5	Bouckhorst	15	25 Claes van Esschen of Phil. vd. Does.
6	Gijsbrecht van Zwietens	16	26 Jan Ratallers
7	Heer Jacob van Wijngaardens	17	27 Noch Mathijs Becks
8	Gerrijt van Schoetens	18	28 Noch Thomas Beuckelaers
9	Jan Pieters	19	29 Rienick van Kambuys
10	Gerrijt Verlaens St.-Jabik	20	30 Philips Scrivers
			31 Spannenburgers
			32 Heer Otte van Egmond
			33 De Engelsman
			34 Tyerck Douwes

De kadastrale dorpsgrnzen binne met 'n dikke swarte streep angeven.

De namen fan de kavels binne die fan 't *“laatst bekende consort of subconsort die deze kavel tot 1526 exploiteerde. Na 1526 zijn de kavels verpacht in grote of kleine percelen”* ("Het Bildt is geen eiland", Kees Kuiken 2013)

Je kinne konstatere, dat hiermet min of meer foldeen wort an de definisys fan kavels, perselen, eerder noemd, neffens Renes en Kuiken foor de spesifike Bildtse sitewasy. 't Binne stikken lând annander fan een (1) gebrúkker

(‘n konsort of konsortium ant en met 1526) met der omhine lând fan andere gebrúkkers (andere konsorten, konsortiums)

Kyk ok na de onderlêgende hiernaast

**Oversicht fan de 34 kavels
Bildtrekens 1527/1528, 1536/1537,
bron: Sannes, Douwe Zwart, Kees
Kuiken, bew. Sytse Keizer**

nr	St.- Jabik	1527/1528		1536/1537	
		M	R	M	R
1	Sijmon Claesz	178	234	177	495
2	Claes Becks	42	253	44	100
3	Dirk van Wijngaardens	381	598	385	589
4	Floris van Wijngaardens	211	483	219	151
5	Bouckhorst	82	80	85	167
6	Gijsbrecht van Zwietens	96	61	99	302
7	Heer Jacob van Wijngaardens	400	492	419	522
8	Gerrijt van Schoetens	101	261	102	90
9	Jan Pieters	139	419	145	496
10	Gerrijt Verlaens St.-Jabik	37		40	
	aigen landen St.-Anne				
	Totaal St.-Jabik	1667	2881	1715	2912
	Totaal St.-Jabik	1671	481	1719	512
	aigen land St.-Jabik	50	0	50	0
		1721	481	1769	512
		1721	481	1769	512
	St.-Anne				
11	Noch Gerrijt Verlaens St.-Anne	127		127	
12	Heer Scijffart of Brucxlegers	148	103	148	384
13	Canseliers of mr. Baernt Bucho	213	300	217	169
14	Thomas Beuckelaers	216	470	220	524
15	Frans Minnema	95	178	99	553
16	Pieter Scaerts	118	36	124	194
17	D'oude Maerscalck of heer Scijffarts	409	483	418	49
18	Philips van der Does of Mr. Mercelis	212	526	220	282
19	Cornelis Dammasz van Dorts	150	145	153	298
20	Des Rentmeesters	44	416	43	87
	minus 100 mg aigen land Baernt Bucho	-100		-100	
	Totaal St.-Anne	1632	2657	1669	2540
		1636	257	1673	140
	aigen land St.-Anne	100	0	100	0
		1736	257	1773	140
		1736	257	1773	140
	Froubuurt				
21	Mathijs Becks	28	245	28	526
22	Jan van Barendrecht	109	34	109	91
23	De Schout van Delft	109	298	109	285
24	Philips van der Does	228	402	229	57
25	Claes van Esschen of Phil. vd. Does.	119	395	118	568
26	Jan Ratallers	35	216	35	356
27	Noch Mathijs Becks	22	81	21	495
28	Noch Thomas Beuckelaers	590	298	587	516
29	Rienick van Kambuys	128	328	132	163
30	Philips Scrivers	46	159	45	543
31	Spannenburgers	44	125	44	572
32	Heer Otte van Egmond	96	299	96	290
33	De Engelsman	93	475	79	190
34	Tyerck Douwes	15	394	29	192
	Totaal Froubuurt	1662	3749	1661	4844
		1668	149	1669	44
	aigen land	98	0	98	0
		1766	149	1767	44
		1766	149	1767	44
	TOTAAL BILDT	4975	887	5061	696
	eksl aigen landen	4976	287	5062	96
	inkl aigen landen	5223	887	5309	696
		5224	287	5310	96
	gedeeld door 3	1741	95,667	1770	32
	St.-Jabik	1721	481	1769	512
	St.-Anne	1736	257	1773	140
	Froubuurt	1766	149	1767	44

Fan de 6 omsirkelde kavelen binne noch net alle gegevens kloppend
Deuze kavelen binne derom noch net helendal inkleurd.

Wat by de kavelen fral opfâlt:

1. In 't oasten, westen en súdren op 't Bildt hewwe je noch te maken met fral
netuurlik formde, grillige grêzen as wâlkanten en ouwe seediken. Der laat 't lânskip hur net in 'n matematys keursliif douwe.
2. In 't midden siene je, fral tusken St.-Anne en Froubuurt, lange, smâle stroken
kavelen die't deurlupe oer de Middelweg. In 't súdeasten 'botse' deuze teugen lienlând en aigen lând an.
3. D'r is net drekt reken houwen met de bedryfsfoering fan de boeren/pachters. Later sille die perselen meer oer de breedte
fan 't Bildt útdije. Dat kin je hieronder sjen an 'e hand fan 'n foarbeeld út 't Statenregister 1737.

Folio 61

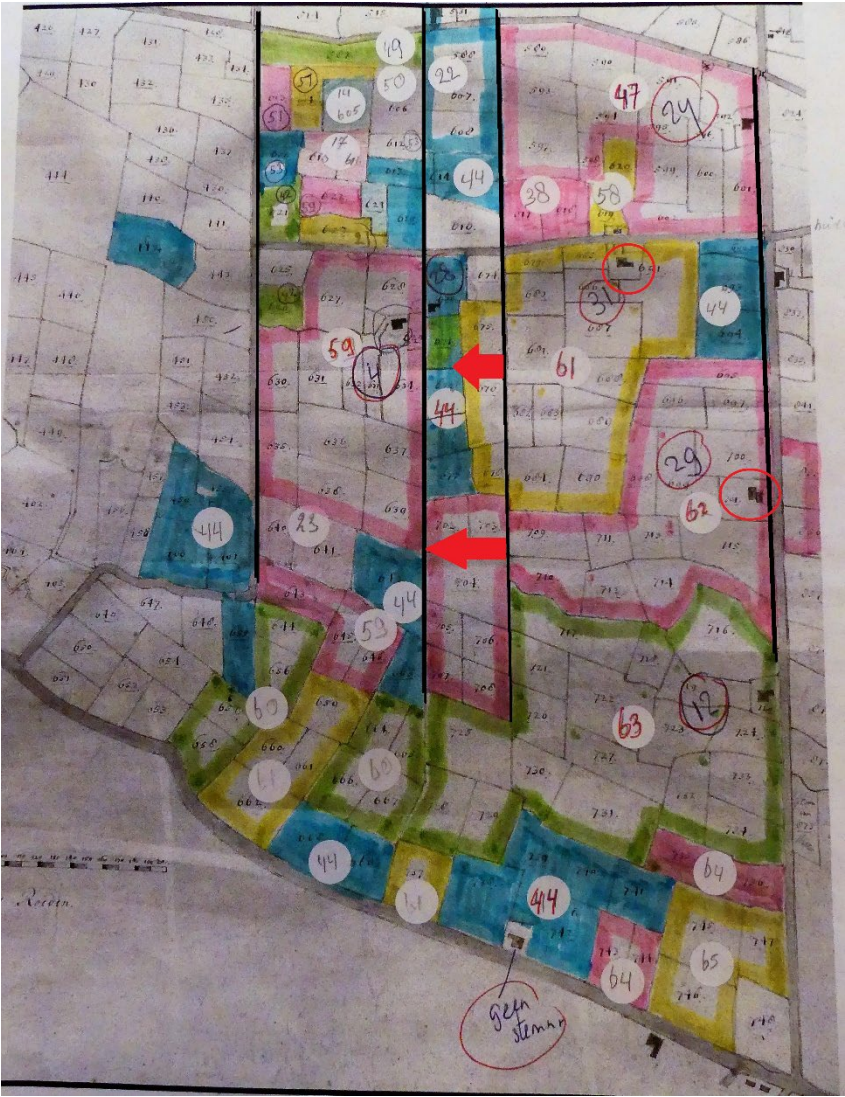
Nanne Claasen alleen

Num.	671	...	. ____	480R
	675	...	1M ____	300
	676	...	2 ____	150
	678	...	1 ____	
	679	...	. ____	480
	680	...	1 ____	450
	681	...	2 ____	240
	682	...	1 ____	
	683	...	1 ____	
	684	...	2 ____	150
	685	...	. ____	480
	686	...	1 ____	
	687	...	2 ____	480
	688	...	2 ____	300
	689	...	2 ____	300
	690	...	2 ____	150
	691	...	5 ____	300 .. erin 't hornl. beklemd.
	838	...	. ____	300
	839	...	1 ____	
	840	...	1 ____	
	t'samen vier en dertig morgens & 360R pagt 242-11-4			

Folio 62

Cornelis de Jongh

Num.	695	...	2M	300R	
	696	...	1	450	
	697	...	1	450	
	698	...	2		
	699	...	2	300	
	700	...	2	300	
	701	...	1	450	erin 't hornleger
	702	...	1	300	
	703	...	1	300	
	704	...	3		
	705	...	1		
	706	...	1	300	
	707	...	1		
	708	...	1	300	
	709	...	2	300	
	710	...	1	300	
	711	...	1	300	
	712	...	2		
	713	...	1	300	
	714	...	3		
	715	...	4		
	855	...	3		
	856	...	1	450	
	875	...	2	150	
	dus acht en veertig morgens en				
	450R .. pacht ... 346-.4-.4				

1737. HPP, Detai De perselen die't bij de plaatsen fan folio 61 en 62 hore resp. geel en roas kleurd dije út richting westen (rooie pylk)
In 1527 motsten de meeste plaatsen nag indeeld worre ('rationeel' binnen de doe al te smâle kavel dus.)

'Rationele verkaveling' dus.

4. Oast fan Belkum lait de Frans Minnema kavel
5. Alleen kavel 18 loopt helendal deur, fan de Ouwe-Dyk ant de Alddyk bij Beetgum.
6. D'r binne fjif groate stikken lând met de E fan 'Eigene landen' en dergelike perselen (bf. Leenland) angeven
7. 't Stik lând om de Waaie hine, de Harmen Koenen kavel groat 57 morgen, is bij kavel 13, Baernt Bucho, onderbrocht.
8. Kavel 14 bestaat út 'n noordlik part en derfan skaiden 'n Súdlik part.
9. Kavel 9 Jan Pietersz- St.-Jabik: ongeveer 90 morgen lând lait in St.-Anne.
10. En at je deuze indeling fergelike met 't ontwerp fan von Draxdorf, wat foor 't bepalen fan de faarten en rijdiken bedoeld waar (en wat niet drekt beskoud worre kin as 't ontwerp foor de kavels) kin je folgende konkludere:

De 34 kavels en de eerste opset fan von Draxdorf foor de “Billwegen”
De witkleurde kavels stroke (foorlopig?) niet met de indeling fan die fan Von Draxdorf
De bedoelde Billwegen binne met dikke linen angeven en hierlâns binne
nag altyd sokke rijdiken werom te finen. Met swarte stippellyn is angeven welke Billwegen
ferdwenen binne neffens 't eerste ontwerp fan von Draxdorf.

1. Bij drie Billwegen noord–súd lâns binne over (hest) de hele lingte ok kavelgrinzen kommen:
 1. Kouweweg
 2. Langeweg
 3. Attesweg/Van Hamerenweg (min 'n klain eandsy)
2. Over de folgende foor 'n groat part:
 1. Hovensterweg
 2. Súdderdyk St.-Jabik
 3. Súdderdyk St.-Anne.
 4. Holle Rijd.

De Kadal is om de Franeker Landen hine lait en de Van Hamerenweg gaat der ok om kavel 26, de Jan Ratallers hine.

De klaine Blikfaart is niet deurtrokken na de Holle Rijd en de Westerdyk loopt niet deur na 't westen.

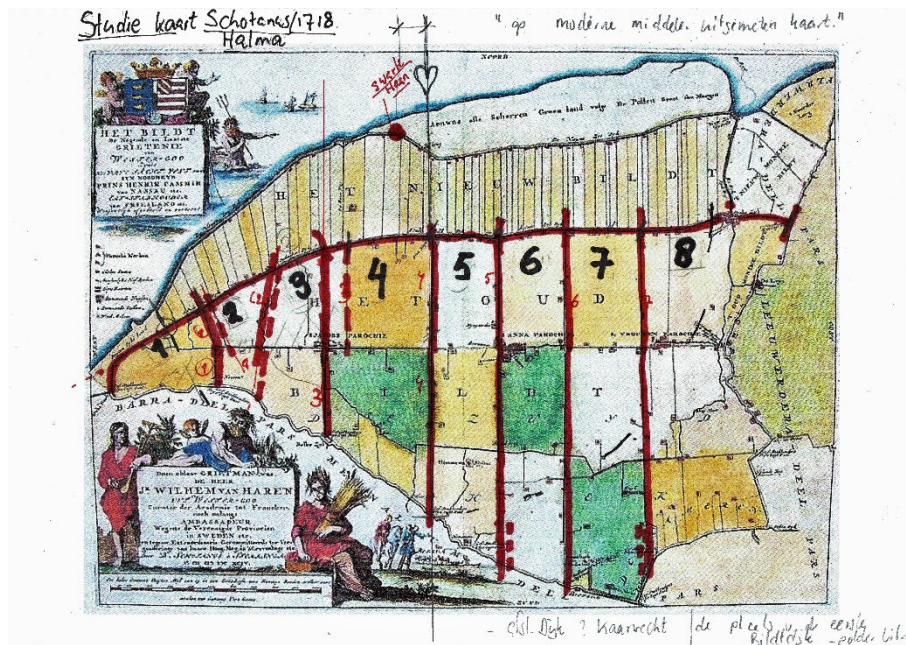
De ontslútting na de boereplaatsen op 't Westerbildt is fia de groeven faarten fan de Westerfaart ôf.

Fan de 34 kavels fan fóór 1527 binne nou 28 in kaart brocht.

Ant soafeer dut stikky historise (puzzel) stikky kartografy fan 't Billând

Fergelyking met stúddys/publikasys Kuiken en Schroor rationale smalle stroken ipf vitruviaanse indeling.

(ok op Facebook – 15-01-2018, album : “de ferkaveling fan ’t Bildt”)

Stúddy- Fergelyking Kaart von Drachsdorf Bill Wegen - 1505 en kaart Schotanus/Halma 1718

- Kaart is niet goed tekend: Swarte Haan niet in feringde fan Kouwe Weg.
- De 8 flakken en de Noord-Súdwegen fan kaart-von Drachsdorf binne intekend (ferskillen met nou 2018 met stippellyn angeven).
- Ouwe-Dyk waar gyn ôfslútdyk in 1505 maar in ongeveer 1200. (dam in geul die der laai tussen 800-1200 n Kr.) 't Plak fan de Ouwe- Dyk is in 1505 niet koazen , die laai d'r doe allang dus, tegaar met de andere seumerdiken soas de Dievedyk, en Middelweg.
- D'r is dus niet bewust naar de soanoemde Vitruviaanse maatfoering "toewerkt"
- Ouwe-Dyk is niet soa kearsrecht as tekent in 1505 deur von Drachsdorf fanwege de dykdeurbraken /wielen tussen 1200 en 1505. En soa gedetailleerd het hij dat niet delset.

Fergelyking kaart von Drachsdorf Bill wegen 1505 en Google earth 2018 Nou met de meest moderne meetmiddelen. De ferhoudings binne nou naukeuriger en Swarte Haan laait nou in feringde Kouwe weg.

KIKYS - kavels per kadastraal dorp (nag niet folledig SK 22-06-2021)

St.-Jabik.

De 34 kavels fan de Bildtrekens 1527 in kaart

St.-Jabik

Kavel 1. Sijmon Claesz

De 34 kavels fan de Bildtrekens 1527 in kaart

St.-Jabik

kavel 2. Claes Becks.

De 34 kavels fan de Bildtrekens 1527 in kaart
St.-Jabik
Kavel 3 Dirk van Wijngaarden

De 34 kavels fan de Bildtrekens 1527 in kaart.
St.-Jabik.
kavel 7. heer Jacob van Wijngaarden links, Feerderop
rechts, skaiden deur de Kouweweg,
kavel 8. Gerrijt van Schoetens.

De 34 kavels fan de Bildtrekens 1527 in kaart

St.-Jabik.

kavel 3. Dirk van Wijngaarden links, rechts

kavel 1. Sijmon Claesz

De 34 kavels fan de Bildtrekens 1527 in kaart

St.-Jabik.

**Kavel 3. Dirk van Wijngaardens rechts, links de Holle Rijd
de Grîns met de Franeker landen- Eigene landen.**

De 34 kavels fan de Bildtrekens 1527 in kaart

St.-Jabik.

**Eigen Landen Franeker Landen links,
Holle Rijd rechts.**

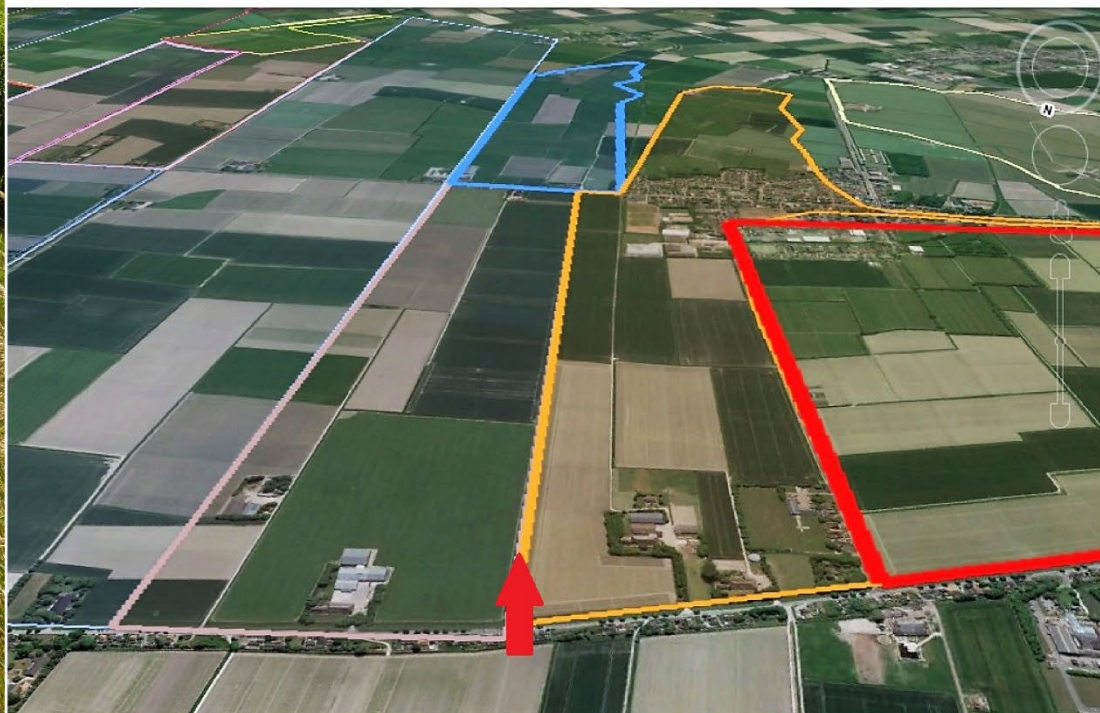

De 34 kavels fan de Bildtrekens 1527 in kaart.

St.- Jabik.

kavel 5. Bouckhorst links,

kavel 4 Floris van Wijngaardens rechts.

St.-Anne

De 34 kavels fan de Bildtrekens 1527 in kaart.

St.-Anne

**Kavels 12. Heer Scijsffart of Brucxslegers links
en rechts kavel 14. Thomas Beuckelaer (SO)**

Kavelnrs op kaart rechts

De 34 kavels fan de bildtrekens 1527 in kaart

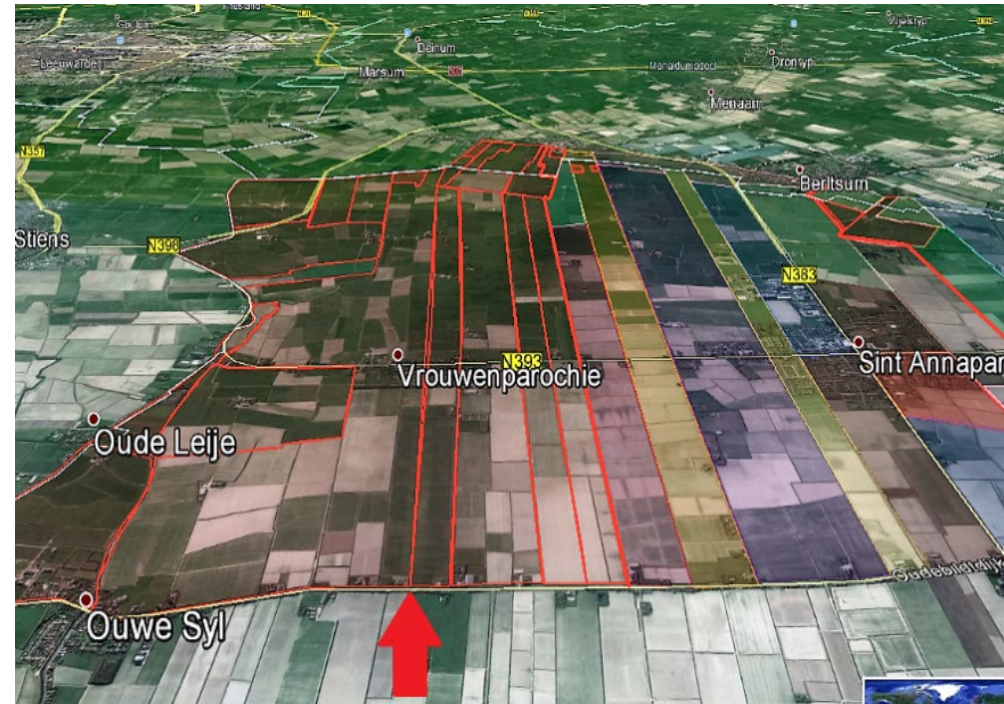
St.-Anne

Kavels 16. Pieter Scaerts

13. Canseliers of mr. Baernt Bucho, plaatje rechtsboven.

**Plaatje rechtsonder: met aanduiding (groen) van de 100 mg eigen land
"die mr. Baernt Bucho voor zijn leven geschonken was ovrl 1528."**

Froubuurt

Skaiding, grîns tussen kavels links 25. Claes van Esschen of Philip van der Does en rechts 28, Noch Thomas Beuckelaers Kavel.

De 34 kavels fan de Bildtrekens 1527 in kaart

Froubuurt

Kavel 29. Rienick van Kambuys links.

De 34 kavels fan de Bildtrekens 1527 in kaart

Froubuurt

*Kavels 29. Rienick van Kambuys rechts
31. Spannenburgers boven
32. Heer otte van Egmond links*

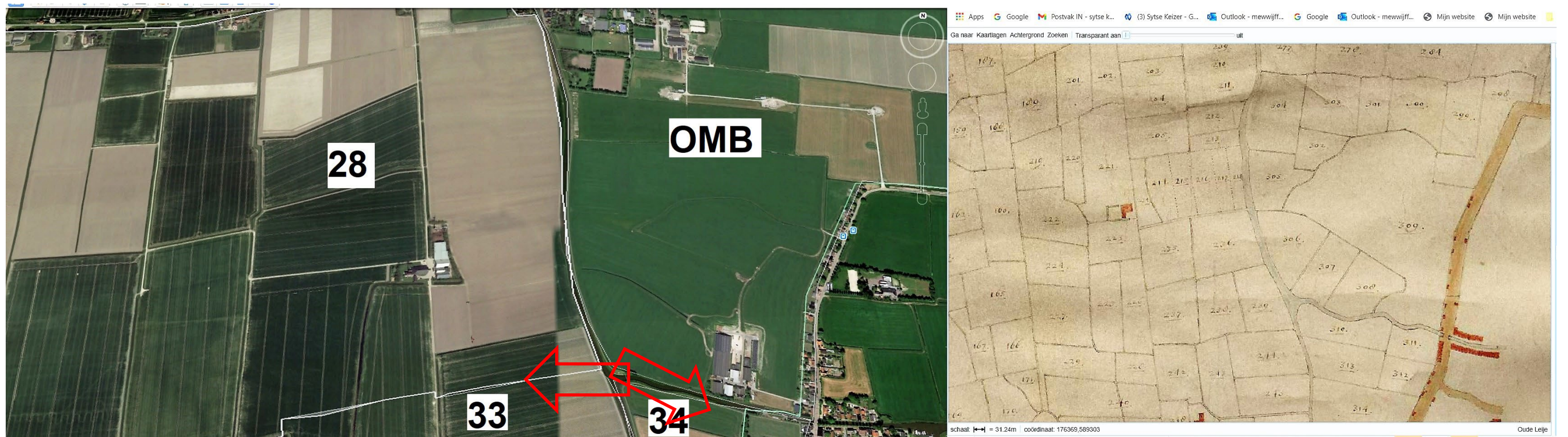

De 34 kavels fan de Bildtrekens 1527 in kaart

Froubuurt

*Kavels 29. Rienick van Kambuys boven
31. Spannenburgers links
32. Heer otte van Egmond rechts*

Froubuurt kavels 28,33,34 en Oud Monniken Bildt, links BildtGis, 2021, rechts HISGIS/HPP 1737

Froubuurt rechts kavel 33 De Engelsman, Links Kavel 28.
Noch Thomas Beuckelaers. De grûns tussen baide kavels is fort.

Froubuurt kavel 34 Tyerk Douwes, links nag'n klain hoeky fan 't Oud Monniken Bildt.

Froubuurt links kavel 33 De Engelsman, rechts kavel 34 Tyerck Douwes

Froubuurt links kavel 34 Tyerk Douwes rechts kavel 33 De Engelsman

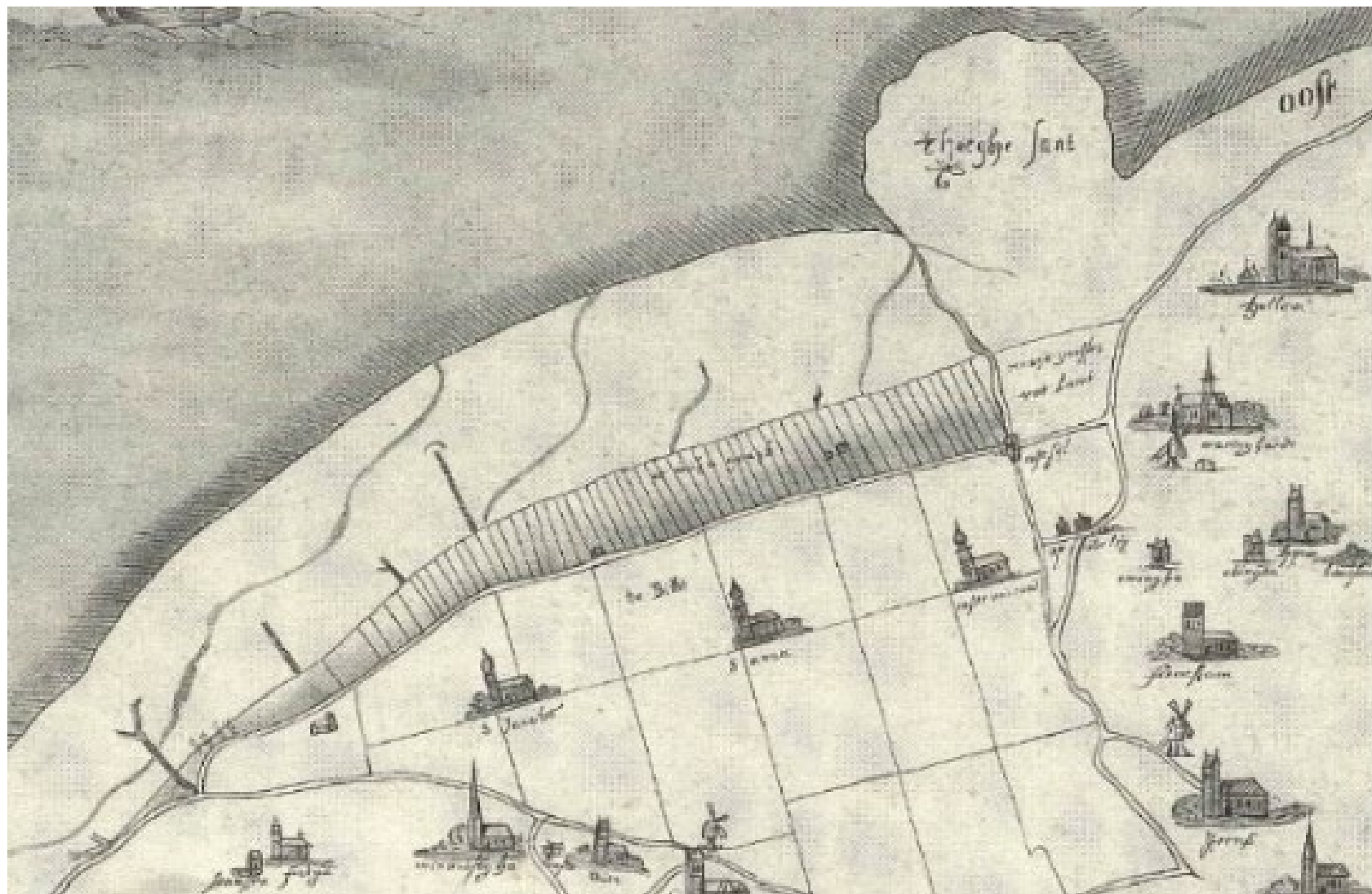
Froubuurt links kavel 34 Tyerk Douwes, rechts kavel 28 Noch Thomas Beuckelaers

[illegible]

Uifergroating fan de kaart fan 1545. De Bildtse kerktorens hewwe 'n sipelform

1545 Jacob Heeresz in kleur

Afb. 2 Jacob Heeres 1545 , 53 kavels, ontwerp en gerealiseerd in 1547

Uit de studie van de Bildtrekeningen (overgeschreven door Sannes- bron B70 achterin, bls. 125):

- *Tot 1540 verhuurde de Graaf van Buren het Nij Bildt" te zijnen proffijte"*
Na zijn dood, 1540, werd het verhuurd.
- *Peiljaren: 1547/48, 1554/55, 1566/67, 1574/75*
1629/1630, 1638
- *Gedurende deze peiljaren is de oppervlakte van alle kavels gelijk gebleven (alleen is bij kavel 15 een verschil van maar 20 roeden meer geconstateerd t.o.v. die bij de verkoop van de 53 kavels Nieuw-Bildtland door de Staten van Friesland jan. 1638"*
- *"1545 voor 6 jaar verhuurd, eerst 52 (1en2 samen-SK) , weldra 53 kavels, ieder 50 roeden breed." (deze breedte klopt niet overal-SK)*

Op de kaart van 1545 Jacob Heeres is duidelijk de verkaveling en de zomerdijk te zien.

Op dit kaartje is het ontwerp van de verkaveling van het Nieuw Bildt aan de oostkant al uitgewerkt, aan de westkant zien we nog een aantal bredere kavels, maar de Bildtrekeningen laten zien, dat ook de ligging en afmetingen van die kavels al in 1547 zijn bepaald.

Met deze kavels is het aantal van 53 compleet en de oppervlakte zal in ieder geval tot 1638 gelijk blijven.

Ook hier was dus al ver voor de definitieve verhoging van de Nieuwe Bildtdijk in 1600 het opgebilde en door de monniken ontgonnen land ingepolderd. Het Oud-Bildt was al in 1200 ingepolderd, de Oudebildtdijk is in 1505 opgehoogd en het Oud-Bildt ten zuiden ervan, is daarna verder in cultuur gebracht en opnieuw verkaveld.

Jacob Heeres 1556, 43 kavels

Ontwerp maar niet gerealiseerd.